

VEGYESEK.

— Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtáráról.

A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára az 1891. év második felében 2055 kötet és füzet nyomtatvánnyal, 158 kötet kézirattal, 105 oklevéllel, 2 fényképmásolattal és 2 negatívvel gyarapodott; és pedig *ajándékkal kapott* 75 kötet és füzet nyomtatványt, 4 kötet kéziratot, 68 oklevelet és levelet; *vásárolt* 408 kötet és füzet nyomtatványt, 134 kötet kéziratot, 37 darab oklevelet és levelet, és 2 fényképmásolatot. A beérkezett köteles példányok száma 1572 kötet és füzet. Könyvek, kéziratok, oklevelek, pecsétlenyomatok, fénykép-másolatok és hirlapok vásárlására, továbbá könyvkötésre, könyvtári kiadványokra és más könyvtári czélokra 4419 frt 69 kr. fordított. Az olvasók száma 7820 volt, kik 16,349 kötet nyomtatványt, 880 kötet kéziratot és 3733 oklevelet használtak. A könyvtáron kívül házi használatra 717 egyén 3975 kötet nyomtatványt kölcsönzött ki. Összesen tehát 8537 egyén használt 20,324 kötet nyomtatványt, 880 kötet kéziratot és 3733 oklevelet.

— Jelentés a budapesti magyar királyi tudományegyetem könyvtárának rendezéséről, gyarapodásáról és forgalmáról 1891-ben.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Úr!

Kegyelmes Uram!

A budapesti m. kir. egyetemi könyvtár 1891-dik évi forgalmáról és gyarapodásáról végjelentésemet következőkben van szerencsém felterjeszteni.

A múlt évben megszerzett két nagyobb könyvtár, a Bäsellefele s a Wenzel Gusztáv egyetemi tanári, feldolgozása teljesen

befejeztetett. Az elsőből a másodpéldányok átadattak a philologiai seminariumnak s az azokról készült lajstromot annak idejében szerencsés voltam Excellentiádnak felterjeszteni. A Wenzel-féle könyvtár duplumairól is elkészült a külön jegyzék s a könyvek egy része már kézbesített is a philologiai seminariumnak. Mint-hogy ez a két könyvtár a törzskönyvtárban sok helyet vett igénybe, ez a körülmény szükségessé tette, hogy egyes osztályok más helyekre tétessenek át, s ez a meglehetősen sok időt igénybe vevő művelet — hogy ne gátolja a könyvtár forgalmát — a nyári szünet alatt hajtattott végre.

Magyar nyelvű apróbb nyomtatványokból több colectiója van könyvtárunknak, melyek között legnagyobb a Szilassy-féle; ezek feldolgozása befejeztetett s az azokról készített címjegyzék már a kutatók rendelkezésére áll.

A latin nyelvű dissertatióknak, különösen a nagyszombati collectiónak összeállítása már korábban megtörténvén, most azok feldolgozása kezdetett meg.

A kézirati Catalogus II. füzeté sajtó alá adatott, eddigelé már mintegy 12 ív elkészült.

A könyvtár naponként gyarapodó forgalma — a könyvkikölcsönzés helyben és vidéken s külföldre is — melyet régebben az első őr kezelt, annyira felszaporodott, hogy azt ő többé egymaga nem bírta meg rendes teendői mellett. Ily módon aztán ezekkel kénytelen voltam a másodórt megbízni, ki, legalább egyelőre, az incunabulumok címezésétől felmentetett. Remélhetőleg azonban meg fogjuk találni a módját, hogy ezen segítve legyen. A mi a személyzetben történt változásokat illeti: dr. Szádeczky Lajos könyvtárunk buzgó és tehetséges tisztviselője, országgyűlési naplószerkesztővé nevezetvén ki, helyébe első tisztté Angyal Dávid s ennek helyére II-od tisztté Dedek Crescens, továbbá az elhunyt Pádry Lajos helyett III. tisztté Egerváry Ödön, eddigi címzetes tiszt, neveztetett ki.

És most áttérve könyvtárunk szaporodására, van szerencsém következőket jelenteni: Az egyetemi könyvtár 1891-ben 2236 művel, 2842 kötettel és 1453 apró nyomtatvánnyal szaporodott. E szaporodás legnagyobbbrészt a rendes évi dotatióból került ki, de ezenkívül adományozások útján is jutott a könyvtár — felsőbb hatóságoktól, intézetektől és magánosoktól — munkák birtokába: nevezetesen

a magyar kir. és az osztrák cs. kir. kormányoktól, a magyar országgyűlés mindkét házatól, bolgár közoktatásügyi ministeriumtól, leMBERGI Landesausschusstól, olasz kir. követségtől, porosz kir. vallás- és közoktatásügyi ministeriumtól, az argentinai consulatustól, Geological and Natural History Survey of Canadától, szász kir. statisztikai hivataltól, bécsi és prágai egyetemtől, Műszaki katonai administratív hivataltól, a M. Tud. Akadémiától, budapesti kir. egyetemtől, Magy. Tört. Társulattól, Országos és fővárosi statisztikai hivataltól, Franklin-társulattól, nemzeti zenedétől, nagykőrösi tanítóképezdétől, fővárosipénzügyi igazgatóságtól, aifőtiszt. püspöki kartól: Zalka János győri püspök-, Knauz Nándor cz. püspök-, Palásthy püspöktől és az egeri érseki, nagyvárad, pécsi, székesfehérvári, váci, szamosújvári, gyulafehérvári püspöki megyéktől, valamint a pozsonyi ferenczrendiszerzettartománytól. Magánosok közül Budapestről: lovag Zarándy Gáspár egy collectiót eroticumokból, Lubrich Ágost, Homoród (Szentpáli) Janka, Szaak Lujza, Tauffer Vilmos, dr. Weisz József, Eble Gábor, Sebestyén Gyula, Egerváry Gyula, dr. Tély Iván, dr. Mandello Károly, Keleti Károly, dr. Platz Bonifác; továbbá: Koppalik József, Demko Kálmán, Hornischek Henrik (Prága), Pór Antal kanonok, Dampf Sándor, Prusik Fer. (Prága), Faure Hyppolit (Franciaország, Narbonne), dr. Szádeczky Lajos, Sybold (Franciaország, Vichy), Szederkényi Nándor, dr. Mülek Lajos, Winkenhauser Fer. Adolf (Czernowitz), Veres Endre, Manzini Diocliano (Olaszország, Terni) stb. küldtek egyes adományokat.

A külföldi könyvtárakkal és tudományos intézetekkel 1891. évben előfordult érintkezésünket a következő jegyzék tünteti fel:

A *bajor* kir. könyvtárral,

a *bábeli* egyetemi könyvtárral,

a *bécsi* császári Akadémiával,

a > Bibliothek des Schottischen Stiftes-el,

a > cs. k. egyetemi könyvtárral,

a > cs. és k. Fideicomiss könyvtárral,

a > cs. és k. Hadi könyvtárral,

a *belga* régi törvények és rendeletek bizottságával,

a *berlini* kir. könyvtárral,

a *berni* főiskolával,

a *bonni* kön. Rheinische Friedrich Wilhelms Universitáttal,

a *christianiai* Bibliothéque d'université royale de Norvége-el,

a *czernowitzi* cs. kir. egyetemi könyvtárral,
 a *drezdai* kön. öffentliche Bibliothek-el,
 az *edinburgi* Royal College of Physicians intézettel,
 a *frankfurti* (Majna mellett) városi könyvtárral,
 a Geological and Natural History Survey of *Canada* intézettel,
 a *göttingai* kir. egyetemi könyvtárral,
 a *gráczi* cs. kir. egyetemi könyvtárral,
 a *greifswaldi* kir. egyetemi könyvtárral,
 a *halle-wittenbergi* k. Friedrichs-Universität könyvtárral,
 a *klagenfurti* Studien Bibliothek-el,
 a *krakói* Jagelló-könyvtárral,
 a » Seminarium Historicum Universitatis könyvtárral,
 a *leideni* Bibliothek der Ryks Universiteit-el,
 a *lembergi* cs. kir. egyetemi könyvtárral,
 a » cs. kir. Bibliothek der Technischen Hochschule-val,
 a » Landes-Ausschuss Bibliothek-el,
 a » Ossolinszky-könyvtárral,
 a Bibliothek des Stiftes Melk-el,
 a *montpellieri* egyetemi könyvtárral,
 a *münsteri* Comenius Társulattal,
 a *müncheni* bajor kir. könyvtárral,
 a *parmai* R. Bibliotheca Palatina-vai,
 a *prágai* cs. kir. egyetemi könyvtárral,
 a *salzburgi* Benediktiner Stift St.-Péter-könyvtárral,
 a *tübingai* kir. egyetemi könyvtárral,
 a *zürichi* Büchersaal Carolinum-mal.

Hazai intézeteink nagy számmal veszik igénybe könyvtárunkat, viszont mi is több könyv- és levéltárakból kölcsönöztünk ki tudományos használatra könyveket és kéziratokat. A helybeli forgalmat s a látogatási jegyeket igénybe vevők foglalkozási ágát tekintve a tállapon lévő táblázatok mutatják ki, megjegyezvén, hogy az I. és II. táblázatesak az olvasó-terem forgalmát tünteti fel, a tanári, a hírlaps a szakemberek számára fentartott dolgozószobák forgalma — mely szintén jelentékeny — abba nincs belefoglalva.

Nagyméltóságodnak

Budapesten, 1891. deczember 31.

alázatos szolgája

Szilágyi Sándor,
 az egyetemi könyvtár igazgatója.

I. T Á B L Á Z A T.

Az egyetemi könyvtár olvasótermét látogatók foglalkozási ág szerinti kimutatása 1891-ben.

	Január	Február	Márczius	Április	Május	Június	Szeptember	Október	November	Deczember	Összesen
Jog- és államtudomány-hallgató	40	34	12	11	9	2	517	172	101	36	934
Orvostanhallgató	20	23	4	4	2	1	195	107	63	18	437
Bölcsészethallgató	8	6	4	2	—	2	108	38	16	5	189
Gyógyszerészhallgató	6	6	2	1	—	—	9	8	3	3	38
Hittanhallgató	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	6
Műegyetemi hallgató	11	4	—	2	1	—	83	11	7	9	128
Közép- és szakiskolai tanuló	4	6	16	5	1	1	9	5	8	28	83
Állatorvostanhallgató	7	1	—	—	—	—	—	1	2	2	13
Jog- és államtudományi szigorló	5	2	4	7	3	—	6	4	7	6	44
Orvostani szigorló	2	3	2	1	1	—	10	16	10	3	48
Bölcsészeti szigorló	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ügyvédjelölt és joggyakornok	6	8	3	9	4	1	20	21	18	6	96
Tanár- és tanítójelölt	4	1	1	—	—	—	7	3	—	—	16
Magánzó	3	1	1	3	—	—	4	1	1	1	15
Hivatalnok	11	7	6	4	1	—	14	19	8	7	77
Hírlapíró és író	2	—	—	1	1	—	3	1	2	—	12
Tanár és tanító	—	—	—	3	1	—	5	7	2	4	22
Ügyvéd	2	2	—	—	—	—	3	1	1	2	11
Orvos	2	—	2	—	—	—	5	3	5	—	15
Lelkész	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Katonatiszt	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kereskedő	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mérnök	1	1	—	—	—	—	5	1	2	1	11
Művész	2	2	—	1	—	1	6	—	1	1	14
Vegyész	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Műiparos	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	4
Összesen :	138	108	57	55	24	8	1013	421	261	134	2219

E 2219 látogatási jogosultsággal bíró olvasó 33605 izben vette igénybe az olvasótermet és itt 37722 művet használt. Az erre vonatkozó részletes kimutatás a II. táblázatban foglaltatik.

II. T Á B L Á Z A T.
Az egyetemi könyvtár olvasó-termének forgalma
1891-ben.

Hónap	Olvasók összege	A használt művek szakok szerint									A használt művek összege
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	J.	
Január . . .	2613	11	902	162	1040	408	155	401	466	358	3903
Február . . .	4220	19	1211	255	928	483	113	491	555	458	4513
Márczius . .	3178	7	897	191	872	324	61	342	405	308	3407
Április . . .	3088	16	825	183	806	417	92	350	335	285	3309
Május	1952	10	607	171	473	223	48	233	179	170	2114
Június	486	—	141	37	106	30	18	69	48	70	519
Szeptember .	2340	7	736	132	654	216	49	338	294	102	2528
Október . . .	5893	21	1977	372	1084	464	149	963	776	300	6106
November . .	5057	10	2337	360	1260	378	155	753	698	422	6373
Deczember . .	4778	18	1327	248	1259	489	150	533	564	362	4950
Összesen . .	33605	119	10960	2111	8482	3432	990	4473	4320	2835	37722

Az olvasó-terem június 15-től szeptember 15-ig zárva volt.

Házon kívül 1348 kikölcsönző 4158 művet használt.

— **A M. T. Akadémia könyvtára állapota és rendezése 1891-ben.** A rendezett tudományszakok száma 51 s összesen 46,601 munkát tartalmaznak a következő kimutatás szerint: Történelem: 5554, Magyar Történelem: 2651, Életirat: 2115, Politika: 2256, Magyar Politika: 1397, Jogtudomány: 1050, Magyar jogtudomány: 1321, Magyar Országgyűlés: 95, Földrajz: 1017, Magyar Földrajz: 414, Térképek: 925, Utazás: 1076, Statisztika: 499, Anthropologia: 245, Természettudomány: 160, Természettan: 828, Vegytan: 405, Matematika: 872, Természetrajz: 127, Állattan: 476, Növénytan: 355, Ásványtan: 503, Orvostudomány: 2388, Hadtudomány: 582, Philosophia: 1119, Paedagogia: 1385, Széptudomány: 456, Nyelvtudomány: 1509, Magyar Nyelvtudomány: 402, Régi Magyar Irodalom: 631, Magyar Irodalom: 2183, Külföldi folyóirat: 189, Magyar folyóirat: 372, Görög irodalom: 693, Latin irodalom: 825, Classica-philologia: 636, Uj-latin irodalom: 792, Régészet: 972, Éremtudomány: 175, Keleti irodalom: 719, Olasz irodalom: 200, Francia irodalom: 61, Germán irodalmak: 1259, Szláv irodalmak: 406, Külföldi és hazai társulatok, Akadémiák kiadványai: 296, M. T. Akadémia kiadványai: 347, Gazdaság: 1331, Theologia: 892, Encyclopaedia: 139, Incunabulum: 355, Bibliographia: 695.

A betűrendes címjegyzék ez évben is folytatott. Hét szakról készült címmásolat, melyhez hozzáadva az eddigi 25 szakot, összesen 32 szak betűrendes címjegyzéke van kész. Munkában van három szak. 1891-ben mintegy 8000 czédula készült, melylyel a czédulák száma 41,000-en felül van.

Ezenkívül a rendes folyó munka és a szak-katalogusok készítése és kiegészítése is tovább haladt.

A szak-katalogusok köteteinek száma 91.

A könyvtár gyarapodása a járulék-napló kimutatása szerint, következő:

203 külf. akadémiaival, külf. és hazai tud. társulattal és testületekkel folytatott csere és ajándék útján 480 mű, 397 kötet, 282 füzet, 220 isk. ért. és 3 térk.

Magánosok ajándékából	143	»	61	»	96	»
32 nyomda köteles-példányaiból	775	»	285	»	729	»
Az Akadémia saját kiadványaiból	25	»	33	»	34	»
Vétel útján	313	»	370	»	84	»

Az 1891-diki összes gyarapodás: 1736 mű, 1045 kötet, 1225

füzet, 3 térkép és 220 iskolai értesítő. Ehhez járul 140 külföldi és hazai folyóirat és ujság.

A könyvtár olvasótermében 1891-ben 8228 egyén 12,304 munkát használt. Házon kívül való használatra 145 egyén 457 munkát használt.

A kéziratár rendezése a múlt évben bevégeződött. Bevégeztetett a Podhradczky és Bossányi-gyűjtemény. Katalógusba vétettek a vett és ajándékozott kéziratok s oklevelek. Az I. (Nyelvészeti) szakban rendeztetett 7 ívrétű kötet. A II. (Codexek) szakában rendeztetett 1 ívrétű kötet, egy 4rét kötet, egy 8rét kötet, egy 12rét kötet. A VI. (Régi és újabb irod. eredeti művei) szakban rendeztetett 5 ívr. kötet, két 4rét kötet. A VII. (Vegyes) szakban rendeztetett 2 ívrétű kötet, 23 4rét köt. A VIII. (Történelmi), szakban rendeztetett 7 ívrétű kötet, 22 4rét kötet. Ujra rendeztetett: A IX. (Egyház és bölcselem) szak, együtt 159 kötet. A X. (Orvostan) szak, együtt 39 kötet. A XI. (Mennyiségtan, Mértan, Építészet) szak, együtt 13 kötet. A XII. (Természettan, Vegytan) szak, együtt 12 kötet. A XIII. (Ipar, Kereskedelem, Gazdaságtan) szak, együtt 43 kötet. A XIV. (Hadtudomány) szak, együtt 28 kötet. A XV. (Jogtan három alszakkal) együtt 181 kötet. A XVI. (Oklevélgyűjtemény) szak, együtt 95 kötet. A kéziratárnak vétel útján gyarapodása: számos levél, kézirat különböző szakokban. Ajándék útján: kéziratok s magyar és török oklevelek által.

Kéziratok használása: Az Akadémián kívül használt kéziratokat 25 tudós. Benn az épületben 62 tudós, egyetemi ifjú és más olvasó. Az Akadémia által elrendelt kiadványokhoz anyagul codexeket s ritka kéziratokat vett kezéhez és állandóul használja hat tudós és író. Idegenek látogatták a kéziratárt 25-en. A rendezés december 31-én bevégeződött. Látható erről a hivatalos jelentés kivonatilag az Akadémiai Értesítő idei márcziusi füzete lapjain.

— **A Somogyi-könyvtár** 8-ik, azaz 1890/91. évi forgalmáról, a könyvtár használatáról, gyarapodásáról, a czimtározási munkálatok előhaladásáról jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

I. A könyvtár használata.

A szokott tisztogatási munkálatok alkalmából a m. évi július augusztus havában az olvasóterem bár zárva volt, mégis a szünet alatt 14 olvasó talált alkalmat a komolyabb búvárlatra.

Szeptember 1-én az olvasóterem megnyitván, a folyó évi június hó 30-ig összesen 242 látogatási napon át, a szüneti látogatók számának betudásával, az olvasók összes száma 6580 volt, a kik közül 243 a délelőtti, a többi pedig a délutáni időszakban használta a könyvtárt.

Az olvasók mindössze 6798 művet használtak.

A könyvtárlátogatás havonkénti kimutatását a következő táblázat tünteti elő:

Év és hó	Hány nap volt nyitva	Az olvasók száma				Az olvasók		Használt művek száma
		d. e.	d. u.	összesen	átlag	legnagyobb	legkisebb	
						száma		
1890. szeptemb.	25	—	217	217	$8\frac{17}{25}$	26	1	227
» október	27	4	667	671	$24\frac{23}{27}$	50	12	712
» november	24	14	1170	1184	$49\frac{8}{24}$	86	15	1221
» deczemb.	22	38	737	775	$35\frac{5}{22}$	77	3	792
1891. január	25	36	809	845	$33\frac{20}{25}$	69	16	865
» február	23	31	1010	1041	$45\frac{6}{23}$	79	18	1052
» márczius	22	39	602	641	$29\frac{3}{22}$	59	15	681
» április	26	35	470	505	$19\frac{11}{26}$	34	9	520
» május	23	19	354	373	$16\frac{5}{23}$	39	4	375
» június	25	27	301	328	$13\frac{3}{25}$	24	4	353
Összesen	242	243	6337	6580	$27\frac{46}{242}$	—	—	6798

Pótlólag megjegyzem még, hogy hétfőn és csütörtökön delután a 6—7 órai időköz alatt a könyvtárt összesen 580-an látogatták; és pedig szeptemberben 6-an, októberben 76-an, novemberben 90-en, decemberben 62-en, januárban 56-an, februárban 121-en, márcziusban 79-en, áprilisban 54-en, májusban 15-en, júniusban 21-en. E létszám azonban az olvasók fentebb kitüntetett mennyiségébe betudva van.

A 6580 olvasó közül társadalmi állás és foglalkozás szerint volt:

15 lelkész; használt 23 művet (4 hittud., 4 jogtud., 2 államtud., 3 orvosi, 3 természettani, 1 irodalomtört., 4 nyelvészeti s 2 könyvészeti művet).

175 tanár s tanító; használt 278 művet (4 jogtud., 7 államtud., 27 természettani, 23 bölcselmi s neveléstani, 169 történelmi, földirati, régészeti, 20 nyelvtud., 14 szépirod., 1 könyvészeti s 15 vegyes tartalmú művet).

5449 tanuló; használt 5486 művet (18 hittud., 38 jogtud., 32 államtud., 161 hirlapot, 16 orvosi, 237 természettani, 19 bölcselmi és neveléstani, 152 egyet. történelmi, 19 egyet. régészeti, 156 földirati, 53 egyet. irodalomtörténeti, 242 hazai történelmi, régészeti s oklevéltani, 325 magyar irodalomtörténeti, 20 nyelvészeti, 2851 szépirodalmi, 1147 gyűjteményes, vegyes tartalmú munkát és folyóiratot).

41 író; használt 46 művet (1 hittud., 27 hirlapot, 4 bölcselmi, 6 földirati s történelmi, 4 szépirodalmi s 4 vegyes tartalmú művet).

2 ügyvéd; használt 3 művet (1 természettud., 2 történelmi művet).

14 katona; használt 14 művet (2 oklevéltani s 12 szépirodalmi művet).

42 törvényhatósági tisztviselő; használt 42 művet (1 jogtud., 13 hirlapot, 1 orvostud., 2 természettani, 2 szépművészeti, 9 történelmi, földirati, oklevéltani s régészeti, 1 szépirodalmi, 1 könyvészeti s 12 vegyes tartalmú művet).

37 állami tisztviselő; használt 79 művet (1 hittud., 2 államtud., 8 hirlapot, orvostud., 5 természettani, 7 szépművészeti, 1 neveléstani, 23 történelmi, földirati s régészeti, 5 nyelvészeti, 18 szépirodalmi, 4 könyvészeti s 3 vegyes tartalmú művet).

130 pénzügyintézeti, biztosítási és közlekedési tisztviselő;

használt 134 művet (1 jogtud., 7 államtud., 8 hirlapot, 5 orvosi, 2 természettani, 1 bölcselmi, 5 történelmi s oklevéltani, 1 nyelvészeti, 56 szépirodalmi, 48 vegyes tartalmú művet és folyóiratot).

172 orvos; használt 173 művet (11 hittud., 37 természettud., 30 egyetemes tört., 60 régészeti, 24 hazai tört. s 11 szépirodalmi művet).

1 gazdatiszt; használt 1 hadtudományi művet.

60 építész és műipari hivatalnok; használt 61 művet (3 hirlapot, 2 természettud., 5 földirati, 3 magyar irodalomtörténeti, 47 magyar szépirodalmi, 1 vegyes tartalmú művet).

3 kereskedő; használt 3 művet (1 hirlapot, bölcselmi s 1 szépirodalmi művet).

239 kereskedelmi hivatalnok; használt 242 művet (2 hirlapot, 1 orvostud., 1 természettud., 3 bölcselmi, 29 történelmi, földirati, régészeti, 141 szépirodalmi, 65 vegyes tartalmú művet s encyclopaediát).

50 házbirtokos és magánzó; használt 51 művet (20 történelmi s földirati, 7 szépirodalmi s 24 vegyes tartalmú művet).

158 nő; használt 162 művet (13 természettud., 18 szépművészeti, 13 régészeti, 21 egyetemes irodalomtörténeti, 2 hazai történelmi, 7 magyar irodalomtörténeti, 26 magyar szépirodalmi 26 idegen szépirodalmi és 36 vegyes tartalmú művet).

Az előző évi olvasók számát az ideai létszám 3535-tel túlta felül s az olvasók száma tehát megkétszereződött; s míg a múlt évi napi átlag csak $12^{4\frac{3}{81}}$ volt, addig a jelen évben a napi átlag $27^{23\frac{3}{121}}$ -re emelkedett.

A könyvtár használatának e rendkívüli mérvben történt fokozódása különösen a tanuló ifjuság élénk látogatásának az eredménye. Az iskola-szüneti napokon néha a látogatás oly mérvű volt, hogy helyiség hiányában a később jelentkezettek egy részét elutasítani kelle.

Az elmúlt évben a könyvtár helyiségeit és berendezését összesen 309-en tekintették meg (217 férfi és 92 nő), kiknek túlnyomó része vidéki volt.

II. A könyvtár gyarapodása.

Előző évi jelentésemben említettem, hogy a Somogyi-féle hagyatéknak és egy másik gyűjteménynek megvásárlása által az

1890. évi könyvbeszerzési alap már 735 frttal előre meg volt terhelve, minélfogva az 1890. év első felében az újabb művek beszerzésére a legszűkebb korlátok közé szorítkozott.

Ugyanezen okból az 1890. év második felében is mindösszesen 11 mű, 16 kötet s 34 füzetrel, úgy 33 hirlap s folyóirat szereztetett be 324 frt 11 kr. értékben, mely összeg már a folyó évi könyvbeszerzési alaphól fedeztetett. Ezen kívül egy külön alaphól 15 frt értékben 5 mű 6 kötetben vásároltatott.

A folyó év első felében a könyvbeszerzési alaphól 271 frt 13 kr. értékben 17 mű 38 kötetlen s 1 füzetben, úgy 32 hirlap és folyóirat szereztetett be, valamint a külön alaphól 56 frt 65 kr. értékben 22 mű 25 kötetrel.

Beszerzés útján tehát összesen 665 frt 89 kr. értékben 50 mű 79 kötet- és 36 füzetben, valamint 65 hirlap-, folyóirattal szaporodott a könyvtár.

Adományozás útján és alapítványi járulék czímén pedig 134 kötet, 189 füzet s több hirlapszámmal gyarapodott a könyvtár.

Az adományok sorában, mint a korábbi években, úgy ez úttal is hálás köszönettel kell felemlítenem a magyar tudományos Akadémiának, a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak, Budapest főváros statisztikai hivatalának, az országos m. kir. statisztikai hivatalnak, a magyar mérnök- és építészegyletnek, a m. kir. földtani intézetnek, a magyar földrajzi társulatnak, a bács-bodrogmegyei tört. társulatnak és Szeged sz. kir. város tanácsának becses adományait.

Az elmúlt évi könyvtár-gyarapodás tehát a korábbi évek kedvező eredményeinek jóval mögötte maradt.

A Somogyi-féle hagyatékból, úgy az évek során különféle adományokból felgyűlt többes példányok egy része az elmúlt év folyamán a városi tanács előleges jóváhagyásával értékesítve lön, míg a többes példányok másik — nagyobb — részének értékesítése folyamatban van. Az eddig befolyt 200 frt vételár könyvkötésekre fordítottatott annival is inkább, mivel a bekötésre váró munkák száma évek során át igen felszaporodott.

III. A czímtározási és rendezési munkálatok előhaladása.

Az előző évi jelentésem szerint a könyvtár czímtározott és rendezett állománya 21.948 műre terjedt, a mi 45.174 kötetet, illetőleg 41.650 darabot képviselt.

Az elmúlt évben a czímtározott és rendezett állomány szakok szerint a következő:

A. Hittudományi szak	5,283 mű	8,926 köt.	8,058 drb.
B. Jogtudományi »	1,909 »	2,852 »	2,576 »
C. Államtudományi szak	630 »	1,057 »	981 »
D. Orvostudományi »	1,043 »	1,689 »	1,514 »
E. Menny. és természett. szak	2,028 »	3,784 »	3,558 »
F. Bölcsészet, szépművészeti szak	2,110 »	3,738 »	3,457 »
G. Történelem, földrajzi szak	4,995 »	10,180 »	9,674 »
H. Nyelvészet s szépirod. szak	3,659 »	7,861 »	6,873 »
I. Vegyes szak	604 »	5,571 »	5,399 »

Összesen: . . . 22,270 mű 45,658 köt. 42,090 drb.

Ezen mennyiségből a mi nem a Somogyi-féle adományhoz tartozik, hanem a város beszerzéséből, vagy más adományból származott: 4730 műre (8259 köt. 7652 drb) rug.

Ezen czímtározva, számozva és felállitva levő állományon túl még a hittudományhoz tartozó jelentékeny mennyiségű művek, úgy az egész hirlaposztály vár a további rendezésre. A hittudományi művek is már mind czímtározva vannak, csak a számozás és felállitás van hátra, a mi azon okból nem fogatosított, mert a folyosónak a hirlaposztály részére való berendezése úgy az I. sz. terem bebútorozása iránti munkálatok a folyó évi június havában megkezdettek, miért is a hittudományi művek számozásának és felállitásának munkáját a kétszeres dolog elkerülése okából akkorra kelle halasztani, a midőn az I. sz. terem berendezése befejezve leend.

E szerint a hittudományi hátralevő munkák felállítása és számozása, úgy a hirlaposztály czímtározása van még hátra, a melyeknek befejezésével a könyvtár-rendezési alaplátok teljesen befejezve lesznek, a mikor a könyvtár teljes állománya számszerűleg is pontosan megállapítható leend.

Erről a jövő évi jelentésben hű képet adni minden esetre alkalmam lesz.

A múlt évben a könyvtári bizottság 3 ülést tartott. Ezen kívül az iktatóba a múlt évben befolyt 166, úgy a f. é. június hó végeig beérkezett 70 ügy mind elintéztetett.

Szegeden, 1891. augusztus hó 25.

Alázatos szolgálja

Reizner János,
könyvtár-igazgató.